

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Аврам Моис Ескенази, ИМИ – БАН
по конкурс за професор в област на висше образование
4. Природни науки, математика и информатика,
Професионално направление: 4.6 Информатика и компютърни науки,
Научна специалност: 01.01.12 – Информатика (софтуерни технологии),
обявен в ДВ бр. 32/24.04.2012

Това становище представям като член на Научното жури по цитирания конкурс, на основание на зап. 161/23.05.2011 на Директора на ИМИ - БАН, както и на решение на Научното жури по процедурата (Протокол 1 от 05.07.2012). Това становище е изготвено в съответствие със ЗРАСРБ, Правилника на МС за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитие на академичния състав на БАН и съответния Правилник на ИМИ - БАН.

За конкурса е подал документи **един кандидат - доц. д-р Нели Милчева Манева.**

Представените от кандидатката документи и материали по конкурса са изготвени и систематизирани грижливо и дават възможност да се направи обективна и пълна оценка за съответствие с изискванията на ЗРАСРБ - чл.29.(1) и Правилника за приложението му - чл.60 (1).

По-точно:

1. От приложената диплома е видно, че кандидатката има придобита образователна и научна степен "доктор" през 1989 г. Въпреки че това не е изискване на нормативите, отбелязвам като положителен факта, че дисертацията - „Анализ и оценяване качеството на програми” – е в тясната област на конкурса.

2. От приложените документи, вкл. удостоверение за трудов стаж, е видно, че кандидатката (много) повече от две години е заемала необходимата академична длъжност “доцент”, като е била изследовател и преподавател както в по-тясното научно направление на конкурса (визирам уточнението в скобите), така и в по-широката област на информатиката (в автобиографията стои 1995 вместо 1996 за година на хабилитиране, очевидно това е несъществена техническа грешка).

3. За участие в конкурса кандидатката е представила добре балансирано (може би малко по-обширно от необходимото) множество от 28 публикации (7 статии в международни списания, 1 в международен и 1 в български сборник, 10 в сборници от международни и 6 от български конференции, 3 учебници и учебни пособия; 3 от статиите и 3-те учебника са на български език, останалите 21 са на английски език – едно много добро съотношение за информатик). Тези публикации не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен "доктор", нито за званието "доцент" – това се установява най-малко по годината на най-ранната представена работа – 1997. Освен това те значително надхвърлят изискванията на чл.2 т.4 на Правилника на ИМИ.

Анализът на публикациите по място на издаване, език, сечението на участието на автора относно съавторите му показва една много добра обща характеристика, включваща без съмнение съществен или решаващ принос на автора в отделните работи, представителност на изданията и на научните мероприятия, довела до популяризиране на резултатите както у нас, така и в чужбина. За последното говорят и 26-те забелязани цитирания, списък на които кандидатката е представила и чийто брой надхвърля изискваните от чл.2 т.4 на Правилника на ИМИ 20 броя.

Задачата на становището не е да анализира подробно и да систематизира научните и научно-приложните приноси на кандидата - това е задача, оставена на рецензиите.

За да докажа обаче заключението си, ще обърна внимание на някои от научните и научно-приложните приноси на доц. Манева, които са ми направили най-силно впечатление.

Една група работи са свързани с човешкия фактор в софтуерното производство. Трудове [6], [7], [16], [20] са пионерски не само за България, изисквали са дълбоки познания и в други области, освен в софтуерните технологии, и имат много важно значение не само като чиста теория, но и за практиката – по кардиналния проблем за набиране на софтуерните специалисти.

Друга тематика, в която кандидатката има сериозни резултати, е качеството на софтуера. Лично аз оценявам като особено силна работа [8], в която една все по-важна характеристика на качеството – използваемостта - е анализирана задълбочено и като резултат от това „разчепкване“ е предложен конструктивен метод за оценяване и за осигуряване на оптимална използваемост на софтуерния продукт.

Предполагам обаче, че кандидатката е най-известна сред професионалната колегия с INSPIRE - [11], [13] – оригинална и самостоятелно разработена от нея настройваема методология за софтуерно производство, основана на сериозен формален модел и доведена до приложими процедури и дори до някои подпомагащи прилагането инструментални средства.

Последно ще отбележа [22] и [24] не само заради приносите в тях, а също и заради тематиката – извличане на бизнес правила от съществуващи програми, което показва вкуса на кандидатката към най-актуални проблеми в областта.

Специално искам да отбележа, че през 2001 година заедно с доц. Манева за първи път в България издадохме учебник по софтуерни технологии. По очевидни причини няма да изразя становище към качествата му, но ще отбележа от една страна, че считам приноса на кандидатката към учебника за равностоеен на моя, а от друга - че през 2006 търсенето наложи преиздаване на разширен и осъвременен вариант на този учебник. Към чисто научно-изследователската и преподавателската дейност на доц. Манева могат да се добавят още твърде много дейности и постижения, съответстващи на отделните изисквания на чл.3 на Правилника на ИМИ:

- участие като ръководител или изпълнител в 12 международни и национални научно-изследователски проекти;
- секретар на един научен семинар (в тясната област на конкурса);
- участие в няколко международни и национални програмни и организационни комитети на научни мероприятия (вкл. като секретар на едно от тях);
- активно участие с доклади на международни и национални научни събития – 11 само за последните 6 години;
- изключително богата и тематично обширна университетска преподавателска дейност в няколко университета – СУ, НБУ, АУБ, БСУ, ЮЗУ, Интернешънъл юнивърсити (на английски), ръководство на 2 специализанти и 11 дипломанти;
- изнесени 8 лекции в чуждестранни университети;
- значителен брой приложения в практиката резултати от научна дейност, преди всичко софтуерни продукти, от които 3 – по поръчка на световен концерн;
- активно и разнообразно по форма участие в откриването и обучението на млади таланти на национално и международно равнище.

Като единствено неизпълнено изискване на Правилника на ИМИ, чл.2, отбелязвам ръководството само на един докторант с подготвена, но все още незащитена дисертация.

Познавам кандидатката от почти 40 години, най-напред като студентка, чийто стаж съм ръководил през 1975 г., после като колега от сектор ОКТУ на ЕЦММ, а след 1985 г. –

като нейн ръководител в секция АСП, по-късно Софтуерни технологии, на ИМИ. През всичките години на съвместната ни работа д-р Манева е била основна и ентузиазизирана движеща фигура на изследователските, образователните и организационните дейности на секцията. Едно от следствията на това е скорошният ѝ избор за ръководител на секцията, за който аз самият бях основен инициатор и който получи не само убедения положителен вот на почитаемия НС на ИМИ, но и консесусна подкрепа от секцията. Считаю за съвсем естествено продължение на този избор и избирането ѝ за професор. Убеден съм, че това ще ѝ даде още самочувствие за успешно ръководство на секцията, особено ако съумее да създаде още по-добър баланс между емоционалната си ангажираност и хладнокръвната преценка и действие.

На основание на казаното дотук давам **положителна оценка** на всички представени материали от доц. д-р Нели Милчева Манева. Убедено считам, че тя напълно удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ и на останалите нормативни документи, цитирани в началото и взети от мене предвид, за заемане на длъжността професор в ИМИ, БАН. Поради тези причини **предлагам** на почитаемото Научно жури да предложи на НС на ИМИ да **бъде тя избрана за професор по този конкурс**.

София, 14.08.2012

Член на научното жури:

(проф. д-р Аврам Ескенази)